

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

СИЛАБУС

КУЛЬТУРОЛОГІЯ МОДИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Освітньо-професійна програма	Культурологія
Освітня кваліфікація:	Бакалавр культурології
Фахівець з аналітики культури та креативних індустрій	
Форма навчання	Денна
Курс	III
Семестр	5

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол
засідання кафедри культурології
№ 1 від «3» вересня 2020 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітня програма: Культурологія Освітній рівень: бакалавр	вибіркова
Кількість годин / кредитів 180/6		Рік навчання – 3 курс
		Семестр – 5 семестр
ІНДЗ: є		Лекції – 36 год.
		Практичні (семінарські) – 36 год.
		Самостійна робота -98 год.
	Консультації - 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Пригода Таміла Миколаївна**

Науковий ступінь: **кандидат філософських наук**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **доцент кафедри культурології**

Контактна інформація: моб. тел. 099 0715762, 097 4962592

ел. адреса: tamprygoda@gmail.com

Дні занять: вересень-грудень 2022 року. З розкладом можна ознайомитися на сайті університету: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Програма навчальної дисципліни «Культурологія моди» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Культурологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є моди як культурний феномен та її культурологічне осмислення. У запропонованому курсі представлено концептуальні підходи до феномену моди, її історичну специфіку у західноєвропейській культурі та культурі Сходу (Індія, Китай Японія, інші). Український традиційний костюм. Особливості жіночих образів, регіональні особливості, семіотичний аналіз. Чоловіче вбрання: історична та регіональна динаміка. Козацький стрій. Особлива увага звертається на моду ХХ-початку ХХІ століть, її радикальні експерименти, запозичення, сучасні інтерпретації історичних стилів, еkleктичний дискурс. Також виділено аспект трансформації культурних кодів і знаків у моді, семіотичні конотації модних тенденцій у контексті культурних змін та культурних трендів. Мода і стиль. Мода (haute couture) як мистецтво. Карантинна та посткарантинна мода. Споживацька ідеологія і фешн-індустрія. Усвідомлене споживацтво та екологічна мода. Мода як прогноз. Мода та медіапростір, мода та інтернет-середовище.

2. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає використання знань, набутих із таких навчальних дисциплін як «Культура античності», «Культура Сходу», «Культура європейського середньовіччя», «Культура європейського відродження», інші.

Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета навчальної дисципліни – представити основні етапи становлення та символічно-образно-знакові елементи феномену моди у культурному контексті й у сучасному культурологічному дискурсі. Основні завдання – з’ясувати методологічні принципи та теоретичні підходи до феномену моди в культурології; оглянути основні історичні етапи становлення моди у західноєвропейському та азійському регіонах; з’ясувати визначальні характеристики українських строїв, їх історичну динаміку та регіональну специфіку, зовнішні впливи; аналізувати семіотично-герменевтичні, психоаналітичні та психосоматичні виміри моди і стилю; дослідити структуру сучасної фешн-індустрії, її місце і вплив у сучасній культурі; актуалізувати поняття моди у контексті усвідомленого споживацтва та (пост)карантинної реальності.

3. Результати навчання (компетентності):

Професійні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні компетентності (СК)

СК 1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

СК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об’єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

СК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів;

СК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

СК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

СК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Аналізувати, коментувати, узагальнювати наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.

ПРН 3. Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації.

ПРН 5. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

ПРН 6. Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.

ПРН 8. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН 10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Історія моди						
Тема 1. Феномен моди: сутність коонцептуальні підходи, інтерпретації	19	4	4	10	1	ДС/4
Тема 2. Західноєвропейська мода: основні етапи історії	19	4	4	10	1	ДС/4 або ДС/2+Р/2
Тема 3. Мода Сходу: азійські інтерпретації,	15	2	2	10	1	ДС/4 або ДС/2+Р/2
Тема 4. Український костюм: автентика, впливи, фактор ідентичності	19	4	4	10	1	ДС/4 або ДС/2+Р/2
Тема 5. Мода у ХХ столітті: основні тенденції	17	4	4	8	1	ДС/4
Модульна контрольна робота						МКР/30
Разом за модулем	89	18	18	48	5	50
Змістовий модуль 2. Мода в сучасній культурі						
Тема 6 Семіотика моди: основні коди сучасної моди. Ікони стилю.	19	4	4	10	1	ДС/3
Тема 7. Структура модного середовища: дизайн одягу, брендинг, фешн-фотографія, фешн-журналістика	17	4	2	10	1	ДС/3
Тема 8. Мода і стиль: культурологічні контексти	17	2	4	10	1	ДС/3
Тема 9. Моді і масова культура. Споживацтво	19	4	4	10	1	ДС//3
Тема 10. Мода та інтернет. Мода постсучасності	19	4	4	10	1	ДС/3
Модульна контрольна робота						МКР/30
ІНДЗ						5

Разом за модулем 2	91	18	18	50	5	50
Всього годин / Балів	180	36	36	98	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, РМГ – робота в малих групах, МКР– модульна контрольна робота, Р – реферат, або ж аналітичне есе.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Основні функції моди. Мода як стереотип: сучасний вимір. Сакральний статус моди.	10
2.	Дослідіть культурний феномен одного з відомих дизайнерів (колекції, стиль, місце в культурі).	10
3.	Арабомусульманський стиль сьогодні на заході і на сході. «Східна» мода: кітч, симулякр, імітація, стилізація.	10
4.	Історія українського костюму: регіональні особливості Семіотика українських строїв. Особливості чоловічої моди.	10
5.	Глобальні тренди сучасної моди.	8
6.	Знакова система сучасної моди мас-маркету. Екологічна мода: модний тренд чи екзистенційний вибір.	10
7.	Феномен модних будинків. Охарактеризуйте стиль відомої особистості. Париж – столиця моди.	10
8	Журнали мод. Медіамода.	10
9	Івент-маркетинг в індустрії моди.	10
10	Мода карантинного і посткарантинного періоду. Блогосфера і модні індустрії. Секондхенд і мода. Вінтажна мода.	10
Разом		98

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) передбачає невелике за обсягом аналітичне есе з приводу однієї з тем навчальної дисципліни. Можна обрати проблемне питання, орієнтуючись на власні зацікавлення та дослідницькі амбіції. Йдеться про окреме модне явище, харизматичну постать, подію, тенденцію, випадок, певний стиль тощо. Важливими моментами дослідження є окреслений методологічний підхід, аргументована структура, власне вибрана тема, вибір необхідної літератури, авторська інтерпретація.

Крім того, ще одна умова успішної здачі ІНДЗ є його захист – презентація свого дослідження, візуальний огляд тематики. Вміння представити опрацьований матеріал, зробити доповідь цікавою, відповісти на питання аудиторії, вміти вести дискусію, чути іншу інформацію, толерантно приймати іншу точку зору, адекватно відстоювати свою позицію теж є частиною дослідження.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини тощо).

Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу у вигляді індивідуальних завдань. Якщо студент має вагомі причини, що не дозволяють йому систематично відвідувати заняття, він може перейти на вільний графік з дозволу декана факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Підготовані студентом індивідуальні завдання (*проблемні завдання, реферати, творчі роботи, есе, проекти*) мають продемонструвати поглиблене вивчення джерел, змістовність і глибину розкриття теми, творчий підхід і самостійність мислення, оригінальність висновків. За потреби студент може отримати консультацію у викладача у позааудиторний час. Студенти мають дотримуватись етичних норм академічної доброчесності та не допускати академічного плагіату. Під академічним плагіатом розуміється оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (цитування). подання робіт, які є не вашими особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування.

Політика щодо дедлайнів (крайній термін) та перескладання. Екзамен проводиться в терміни, визначені деканатом у 5-му семестрі. Студентам, що не з'явилися на екзамен з поважних причин дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом. Третя й остання спроба складання екзамену відбувається за присутності комісії з трьох викладачів, яких визначає деканат, включаючи викладача, який викладав дисципліну.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль, завданням якого є перевірка студентами вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних, дослідницьких та практичних навичок, формування вміння самостійної роботи; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;
- ✓ контроль за виконанням індивідуального завдання для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять.

Модульний контроль здійснюється у формі підготовки (МКР 1) та реалізації проекту (МКР 2) – конкретний алгоритм реалізації проекту і його практичне здійснення, що дає можливість продемонструвати засвоєні знання та навички.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль	Модульний	Загальна
--------------------------	------------------	-----------------

(мах = 40 балів)										контроль		кількість балів
Модуль 1										Модуль 2	Модуль 3	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ІНДЗ	МКР 1	МКР 2
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	5	30	30
4	4	4	4	4	3	3	3	3	3			
40										60		100

**Максимальна кількість балів,
яку може отримати студент за види навчальних робіт:**

Семінарські заняття (за роботу на одному занятті – 3-4 бали; у тому числі – відповідь на питання – 2 бали, доповнення – 1 бал – мах 40 балів;

модульна контрольна робота 1 (підготовка проекту) – мах 30 балів;

модульна контрольна робота 2 (алгоритм реалізації проекту+ його реалізація) – мах 30 балів.

ІНДЗ (науково-дослідне завдання) – мах 5 балів.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- практичний вимір матеріалу;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- комплексний підхід до питань курсу,
- культура диспуту, вміння працювати у команді;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи):

- пошук сучасних джерел по темі;
- володіння фаховим сленгом;
- вміння знаходити оптимальні підходи для вибору і підготовки власної позиції;

- змістовність, глибина розкриття теми;
- вміння аргументовано і коректно відстоювати власну точку зору,
- творчий підхід, самостійність мислення.

Повне й глибоке змістовне розкриття питань по темі оцінюється 4 балами; достатній рівень розкриття – 3 балами; часткове розкриття – 2 балами; поверхнєве й неповне розкриття – 1 балом; якщо зміст теми зовсім не розкрито – 0 балів.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік, у випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид індивідуальних завдань (наприклад, перездати якусь тему, написавши підсумковий реферат, есе тощо). На залік виносяться основні питання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Перелік питань до заліку

1. Сутність феномену моди.
2. Мода як соціокультурне явище.
3. Психологія моди.
4. Основні функції моди у сучасній культурі.
5. Західноєвропейська мода: основні етапи становлення.
6. Придворна мода.
7. Міська (міщанська) мода: еволюція одягу XV-XIX століття).
8. Селянський одяг (XV-XIX століття).
9. Особливості арабського костюму (чоловічого і жіночого).
10. Специфіка японського одягу.
11. Індійське традиційне вбрання.
12. Китайська мода: традиційні ознаки.
13. Основні тенденції сучасної «східної» («азійської») моди на заході та на сході.
14. Український жіночий стрий: еволюція, одяг прикраси, текстиль.
15. Традиційний чоловічий костюм: специфіка різних регіонів.
16. Козацька мода.
17. Трансформації українського вбрання у сучасних умовах.
18. Семіотика українського вбрання: основні інтерпретації.
19. Мода ХХ століття: радикальні зміни традиції.
20. Мода і модерністичне мистецтво.
21. Мода та антимода.
22. Семіотика жіночих образів: еволюція 20-60-х років.
23. Модні знаки в одязі 70-90-х років.
24. Мода постсучасності: унісекс, еkleктика, субкультури, урбанізм, нео(псевдо)історизм.
25. Екологічна мода.
26. Споживацтво і мода. Усвідомлене споживацтво.
27. Структура фешн-індустрії.
28. Ікони стилю.
29. Медіамода. Інстамода.
30. Мода і стиль.
31. Мода в умовах нових медіа.
32. Карантна мода.

33. Мода «домашнього офісу».
34. Мода: краса чи комфорт.
35. Феномен високої моди. Модні будинки. Мода як мистецтво.
36. Перспективи сучасної моди: прогнози.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

7. Рекомендована література

1. Норбоева Т. Б. Понятийный анализ моды как феномена культуры / Т. Б. – 2011. – С. 159–161.
2. Канкулов А. О том, что будет с модой и нами [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.buro247.ru/fashion/fashion-industry/8-oct-2020-beinopen-ulyanovsk.html>
3. Канкулов А. О том, что будет с модой и нами [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.buro247.ru/fashion/fashion-industry/8-oct-2020-beinopen-ulyanovsk.html>
4. Колижньова, Н. Мода как фактор потребительского поведения [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.elitatuim.ru/moda_kak_faktor
5. Колижньова, Н. Мода как фактор потребительского поведения [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.elitatuim.ru/moda_kak_faktor
6. Барт Р. Система Моды. Статьи по семиотике культуры. С.54-55
7. Бодрийяр Ж. Система вещей. - М., 1995. - С. 87.
8. Бодрийяр Ж. Суспільство споживання – М., 2005 С. 262.
9. Вайнштейн О. Характеристики Денди: мода, література, стиль, життя. - К., 2006. – С. 125-128
10. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. — Том 2: Герменевтика II: доповнення. — К.: Юніверс, 2000. — С. 478.
11. Галкіна А. Less, but better: директор інститута Polimoda Данило Вентури розсуждає о прошлом и будущем роскоши. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.buro247.ru/fashion/fashion-industry/4-aug-2020-new-luxury-polimoda.html>
12. Ганиев Ж. В. О моде в производстве. // Язык и общество, в. 4. Саратов, 1977
13. Гофман А.Б. Мода і люди, або нова теорія моди і модної поведінки. – М.: Агентство «Издательский сервис», 2000. – С. 88.
14. Гройс Б. Утопия и обмен. - М., 1993. - С. 137 - 138.
15. Джон Р. Лекції про мистецтво / Пер. з англ. П. Когана. — М.: БГС-ПРЕСС, 2006.
16. Дихнич Л.П. Феномен моди в соціокультурних процесах ХХ століття - К., 2002. С. 20.
17. Ера свідомого споживання. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://taslife.com.ua/blog/conscious-consumption>
18. Журнал «Теорія Моди: одяг, тіло, культура» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.facebook.com/TMjournal/>
19. Зиммель Г. Избранное. Том 1. Философия культуры — М.: Юрист, 1996. С. 671-680.

20. Зиммель Г. Мода // Зиммель Г. Избранное. В 2 т. Т.2. Соцезание жизни. – М.: Юрист, 1996. – С. 607.
21. Кант І. Критика чистого розуму – Рига, 1984, С. 286
22. Куин Э., Армане Ф. Иконы моды и стиля. От Джона Апдайка до Анджелины Джоли. – Москва, 2014. - 264 с.
23. Легенький Ю.Г., Левченко Н.А., Ткаченко Л.П. XX век: проблемы художественной культуры - К.: ГАЛПУ, 1998. - С. 154 - 165.
24. Легенький Ю.Г., Ткаченко Л.П. Система моды: культурология, этика, дизайн. - К.: ГАЛПУ, 1998. – С. 224.
25. Липс Ю. Происхождение вещей. - М., 1995. - С. 113.
26. Лотман Ю. М. Внутри мыслящих миров. М.: «Языки русской культуры», 1996. — С. 464.
27. Лотман, Ю. М. Семиосфера / Ю. М. Лотман. — СПб.: Искусство-СПБ, 2000. — С. 704.
28. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Д. МакКвейл. — Львів. : Літопис, 2010. — С. 538.
29. Марі Грінде Арнтцен. Дресс-код. Голая правда о моде. – К., 2016
30. Мода як феномен культури [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://stud.com.ua/118018/kulturologiya/moda_fenomen_kulturi
31. Мода як феномен культури [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://stud.com.ua/118018/kulturologiya/moda_fenomen_kulturi
32. Мокровольська К. Карантин-2020: Як бренди налагоджували спілкування з покупцями [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://mind.ua/openmind/20217304-karantin-2020-yak-brendi-nalagodzhuvali-spilkuвання-z-rokursorami>
33. Павленко Є. Теорія моди в класичній соціології. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://official-online.com/lichnosti/stati/georg-simmel-sociology/> Ткаченко Л.П. Естетосфера моды - К.: ГАЛПУ, 1998. - С. 170 - 193.
34. Фром Е. Мати чи бути? / Пер. з нім. О. Михайлова та А. Буряк. — Київ: «Український письменник», 2010. — С. 222.
35. Хомутова О. Мода та її вплив на поведінку споживачів [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/moda-ta-yiyi-vpliv-na-povedinku-spozhivachiv-1/viewer>
36. Шандренко О. М. Наукові підходи до осмислення феномену моди в контексті комунікативних відносин культури. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. Вип. 29. С. 56-64.
37. Шатковська І. Чи можна не дотримуватися дрес-коду? / І. Шатковська. // Журнал "Секретарь-референт". – 2011

39. Пригода Т. Мінімалізм, дзен, карантин у сучасній культурі: спроба усвідомленого споживацтва. / Т. Пригода / Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник. Вип. 35 – Рівне: РДГУ, 2020. - С. 143-149.